

Witold Hensel, Wojciech Dzieduszycki

Kruszwica, woj. bydgoskie. Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 11, 177-178

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

lepiej zachowanym bruku chaty nr 1/pas 2 wykop VII/ czytelne było jego obrzeżenie wykonane pojedynczymi większymi kamieniami. Zarys bruku tej chaty o wymiarach 5 x 4 m skierowany był bokiem dłuższym z północnego zachodu na południowy wschód podobnie jak i chat pozostałych. W narożniku południowo-wschodnim znajdowało się regularne, prostokątne palenisko, o wymiarach 0,8 x 1 m, zbudowane z większych kamieni, spękanych w wysokiej temperaturze, o ostrych krawędziach.

Od strony północnej paleniska tkwił pionowo drewniany kołek, natomiast przy południowo-zachodniej krawędzi zalegały w skupisku fragmenty jednego naczynia.

Interesującym też obiektem jest inne palenisko, już wolno stojące poza obrębem chaty nr 1, w odległości 1,5 m na południowy wschód od niej.

Zbudowano je zupełnie odmiennie od poprzedniego, z grubej wykładki gliny tworzącej kolisty zarys średnicy 1 m obrzeżony kamieniami.

Osada wczesnośredniowieczna powstała na warstwie silnie przemieszanej ze śladami osadnictwa wcześniejszego prawdopodobnie kultury łużyckiej oraz przeworskiej, sygnalizowanego ułamkami naczyń. Uzyskane zabytki znajdują się w zbiorach Muzeum Okręgowego w Białymstoku.

KRUSZWICA
woj.bydgoskie
Stanowisko 2

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej w Warszawie

Badania pod kierownictwem prof.dr. Witolda Hensla prowadził mgr Wojciech Dziędużycki. Siódmy sezon badań. Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy: gród i pierwsze podgrodzie, zamek /XIV-XVII w./.

Badania skoncentrowano w środkowej i południowej części Wzgórza Zamkowego. Kontynuowano tu eksplorację wczesnośredniowiecznych nawarstwień kulturowych i odkrywano ceglane konstrukcje zamku kazimierzowskiego.

Eksploatacja warstw wczesnośredniowiecznych pozwoliła na uchwycenie dalszych partii drewnianej zabudowy podgrodzia - pozostałości domostw, palenisk, pieców, a także szeregu poziomów konstrukcji drewnianych układanych w systemie rusztowym. Zaobserwowany tu ostry stok przebiegu nawarstwień pozwala przypuszczać że istnieje tu możliwość uchwycenia wału obronnego. Z zabytków ruchomych na uwagę zasługują: oprawki grzebleni, obrączka brązowa, srebrny szeląg krzyżacki z początku XV wieku.

W trakcie prac w obrębie zamku kazimierzowskiego odsłonięto jedno z pomieszczeń - fragment części parterowej i partie piwniczne w którym odkryto pozostałości kuchni zamkowej. W pomieszczeniu tym odsłonięto piec kamienno - ceglany, który datować można na podstawie znalezionej tu monety, szeląga rzymskiego, na około połowę XVII wieku. Jest więc prawdopodobne, że kuchnia ta użytkowana była w ostatnim okresie egzystencji zamku kazimierzowskiego, a więc po zajęciu Kruszwicy przez wojska

szwedzkie. Wśród zabytków ruchomych na uwagę zasługują fragmenty odkrytej kamieniarki z XIV-XV wieku. Wydobyto około tysiąca przedmiotów szklanych, brązowych m.in. tarcza zegara, świeczniki, sprzączki, tkaniny, przedmioty kościane i rogowe, żelazne okucia skrzydł, drzwi, militaria.

KRZESK KRÓLOWA-NIWA, gm. Zbuczyn
woj. siedleckie

Wojewódzki Konserwator Zabytków w Siedlcach

Badania prowadziła dr Maria Miśkiewicz z Instytutu Archeologii UW. Finansował WKZ w Siedlcach. Pierwszy sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne.

Grodzisko położone jest około 100 m na zachód od skrzyżowania drogi Siedlec-Terespol z boczną odchodzącą do Maciejowic. Część położona na południe od drogi rozorana. W pozostałej części zachowane dwa pierścienie wałów i fosa.

Wykonano dwa przekopy przez majdan grodu i część wału wewnętrznego. W wykopach na majdanie pod warstwą humusu i ziemi skruszonej zalegały obiekty zagłębione w całość. Były to trzy jamy gospodarcze oraz półziemianka. Jamy gospodarcze miały w planie kształt kołisty, w pionie niekątowy i workowaty. Wypełnienie stanowiła czarno brązowa ziemia z niewielką ilością ułamków ceramiki, węglami drzewnymi i grudkami polepy. Półziemianka miała w poziomie kształt nieregularnego prostokąta, w profilu dno było lekko niekątowe. Miąższość jej wynosiła około 55 cm. Przy dnie, nad rozwlęczonym paleniskiem skruszonym z przepalonych gliny i nielicznych kamieni polnych wystąpiła 25 cm grubość od warstwy kości zwierzęcych. Poza kośćmi w wypełnisku półziemianki odkryto dużą ilość fragmentów ceramiki, z których zrekonstruowano 6 naczyń. Wyeksplorowane też duże grudy polepy pochodzące z rumowiska ścian, ułamki prążnicy i wiele węgla drzewnych. Ceramika z tego obiektu, podobnie jak i z innych części wykopu była lepiona ręcznie i słabo obtoczona. Krawędzie wylotów obtoczone silniej. Ornament stanowiły kłobki dookoła oraz wielokrotna i pojedyncza linia falista, ryta płytko i niestarczanie.

Przekop przez wał wykazał brak w tej części konstrukcji drewnianych. Wał był usypany z nawieszanej gliny, umocniony od zewnątrz kamieniami.

W toku badań znaleziono w warstwie ziemi pod humusem fragmenty trzech noży żelaznych, przęślik z różowego lupku i krątek gliniany z otworem w środku /ciężarek/.

Wstępnie datować można grodzisko w Krzesku na okres VII - IX w. i XI w.